Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU MÄÄRUS (esimene koda)

13. jaanuar 2017 [1]*

Menetlus — Kohtukulude kindlaksmääramine

Kohtuasjas T-88/09 DEP,

Idromacchine Srl, asukoht Porto Marghera (Itaalia),

Alessandro Capuzzo, elukoht Mirano (Itaalia),

Roberto Capuzzo, elukoht Spinea (Itaalia),

esindajad: advokaadid W. Viscardini ja G. Donà,

hagejad,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: É. Gippini Fournier ja D. Grespan,

kostja,

mille ese on taotlus määrata kindlaks kohtukulud tulenevalt 8. novembri 2011. aasta kohtuotsusest Idromacchine jt *vs*. komisjon (T-88/09, EU:T:2011:641),

ÜLDKOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president I. Pelikánová (ettekandja), kohtunikud V. Valančius ja U. Öberg,

kohtusekretär: E. Coulon,

on andnud järgmise

määruse

Asjaolud, menetlus ja poolte nõuded

1 Hagejad – Idromacchine Srl ning Alessandro ja Roberto Capuzzo, kellele kummalegi kuulub 50% Idromacchine aktsiakapitalist – esitasid Üldkohtu kantseleisse 27. veebruaril 2009 kahju hüvitamise hagi, milles palusid Euroopa Komisjonilt välja mõista varalise ja mittevaralise kahju, mis neile väidetavalt tekitati komisjoni 30. detsembri 2004. aasta otsuses K(2004) 5426 (lõplik) „Riigiabi – Itaalia

1 — Kohtumenetluse keel: itaalia.

– Riigiabi N 586/2003, N 587/2003, N 589/2003 ja C 48/2004 (ex N 595/2003) – Kemikaalitankeri 3-aastase tarnetähtaja pikendamine – Üleskutse esitada märkused vastavalt [EÜ] artikli 88 lõikele 2“ (ELT 2005, C 42, lk 15) avaldatud järeldusega, et Idromacchine poolt kvaliteedi- ja ohutusnormidele mittevastavate mahutite tarnimise tõttu tekkis viivitus laevade tarnimisel, kuhu mahutid tuli paigaldada.

2 Üldkohus jättis 8. novembri 2011. aasta otsuses Idromacchine jt *vs.* komisjon (T-88/09, EU:T:2011:641) kahju hüvitamise nõude põhjendamatuse tõttu rahuldamata osas, milles see seondus kogu väidetavalt tekitatud varalise kahjuga, ning rahuldas selle osas, milles hagejad nõudsid hüvitist Idromacchinele tekitatud mittevaralise kahju eest. Samuti otsustas kohus jätta komisjoni kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja kaks kolmandikku hagejate kohtukuludest ning jätta üks kolmandik hagejate kohtukuludest nende endi kanda.

3 Hagejad esitasid 24. jaanuaril 2012 Euroopa Kohtu kantseleisse 8. novembri 2011. aasta kohtuotsuse Idromacchine jt *vs.* komisjon (T-88/09, EU:T:2011:641) peale apellatsioonkaebuse, mis 3. septembri 2013. aasta kohtumäärusega Idromacchine jt *vs.* komisjon (C-34/12 P, ei avaldata, EU:C:2013:552) rahuldamata jäeti. Ühtlasi mõistis Euroopa Kohus hagejatelt välja apellatsioonimenetlusega seotud kohtukulud.

4 Hagejad märkisid 13. veebruaril 2014 komisjonile saadetud e-kirjas, et komisjon peab neile kohtuasjas „hüvitatavate kuludena“ maksma 98 598,33 eurot.

5 Pärast mitmesugust kirjavahetust poolte vahel tegi komisjon 9. märtsi 2015. aasta kirjas ettepaneku maksta 25 000 eurot ning hiljem 19. mail 2015 hagejate advokaatidega toimunud telefonivestluse käigus ettepaneku maksta 29 000 eurot.

6 Hagejad keeldusid 9. juuni 2015. aasta kirjas komisjoni ettepanekust.

7 Hagejad esitasid Üldkohtu kantseleisse 26. novembril 2015 saabunud dokumendiga käesoleva kohtukulude kindlaksmääramise taotluse, milles nad paluvad Üldkohtul:

— määrata kohtuasjas T-88/09 ja käesolevas kohtukulude kindlaksmääramise menetluses hüvitatavate kulude summaks 102 264,99 eurot;

— arvestada nimetatud summalt või Üldkohtu määratud summalt alates kohtumääruse väljakuulutamisest või vähemalt kohtumääruse kättetoimetamisest kuni summa tegeliku tasumiseni viivitusintressi, mis arvutatakse Euroopa Keskpanga põhiliste refinantseerimistoimingute puhul kohaldatava intressimäära alusel, mis kehtib maksmise tähtpäevaks oleva kuu esimesel päeval ja millele lisandub kolm ja pool protsendipunkti või teise võimalusena kaks protsendipunkti.

8 Üldkohtu kantseleile 19. jaanuaril 2016 esitatud seisukohtades palub komisjon Üldkohtul:

— määrata hagejate jaoks vältimatute kulude kogusummaks kohtuasjas T-88/09 mitte rohkem kui 36 000 eurot;

— jätta komisjoni kanda kaks kolmandikku hüvitatavate kulude kogusummast.

Õiguslik käsitlus

9 Üldkohtu kodukorra artikli 170 lõikes 3 on sätestatud, et kui hüvitamisele kuuluvate kulude üle tekib vaidlus, lahendab Üldkohus selle huvitatud poole taotlusel määrusega, olles eelnevalt andnud taotluses puudutatud poolele võimaluse oma seisukohti esitada.

Hagejate kantud kulude hüvitatavus

10 Kodukorra artikli 140 punkti b kohaselt kuuluvad hüvitamisele menetlusega seotud poolte vältimatud kulud, eelkõige sõidu- ja elamiskulud ning esindaja-, nõustaja- või advokaaditasud.

11 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale Üldkohtu 2. mai 1991. aasta kodukorra artikli 91 punkti b kohta, mille sisu on kodukorra artikli 140 punktiga b identne, tuleneb sellest sättest, et kulud kuuluvad hüvitamisele üksnes siis, kui need esiteks olid seotud Üldkohtu menetlusega ja teiseks olid sel eesmärgil vältimatud (vt kohtumäärus, 25.3.2014, Marcuccio *vs.* komisjon, T-126/11 P-DEP, ei avaldata, EU:T:2014:171, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).

12 Üldkohus arvestab hüvitatavate kohtukulude summat kindlaks määrates kõigi kohtuasja asjaoludega kuni kohtukulude kindlaksmääramise kohtumääruse allkirjastamiseni, sealhulgas kohtukulude kindlaksmääramise menetlusega seotud vältimatute kuludega (kohtumäärus, 25.3.2014, Marcuccio *vs.* komisjon, T-126/11 P-DEP, ei avaldata, EU:T:2014:171, punkt 27).

13 Käesolevas asjas tuginevad hagejad erinevatele kuludele nagu advokaaditasu, mida nõutakse tunnimäära või muu kui tunnimäära alusel, kommunikatsioonikulud ja telefonikonverentsi kulud, e-kirjade, fakside ja kirjade saatmise ning valguskoopiatega tegemisega seotud kulud, tehnilise ja raamatupidamisalase ekspertiisi (edaspidi „eksperthinnang“) kulud, 8. veebruari 2011. aasta kohtuistungiga seotud sõidu- ja majutuskulud ning viieprotsendilise kindla määra alusel arvutatav summa üldiste kulude hüvitamiseks.

14 Komisjon leiab, et eksperthinnangu andmisega seotud kulud ning kommunikatsioonikulud ja üldisteks kuludeks makstav kindlaksmääratud summa ei ole hüvitatavad.

15 Mis puudutab esiteks advokaaditasu, siis puudub vaidlus selle üle, et tasu õigusalase tegevuse eest selle ranges tähenduses on hüvitatav kulu. Käesolevas asjas aga paluvad hagejad hüvitada ka advokaaditasu seoses selliste konkreetsete teenustega, mille kohta on koostatud eraldi arved, nagu teabevahetus ja telefonikonverentsid, e-kirjade, fakside ja kirjade saatmine.

16 Sellega seoses tuleb asuda seisukohale, et kuna mõned teenused punktis 15 loetletud konkreetsetest teenustest puudutavad õigusalast tegevust selle ranges tähenduses, siis on sellega seotud kulud juba arvatud tunnimäära alusel arvutatud advokaaditasu hulka ja selle kohta ei saa täiendavat arvet esitada, sest vastasel korral nõustutaks topelttasuga, nagu komisjon õigesti väidab. Pealegi, kuna eespool punktis 15 loetletud teenuste hulgas nimetatud muud teenused puudutavad administratiivset lisategevust, mida esindajatasu seega ei hüvita, moodustavad need kulud üldised kulud, mis on üldjuhul hüvitatavad. Kuid nagu komisjon õigesti rõhutab, tuleb seetõttu, et hagejad nõuavad ka üldiste kulude eest kindlasummalist hüvitist, vältida nende kulude topelthüvitamist.

17 Lisaks olgu meenutatud, et kohus peab ennekõike võtma arvesse töötundide koguarvu, mis tundub olevat Üldkohtu menetluses objektiivselt vältimatu, olenemata advokaatide arvust, kelle vahel tehtud töö jaotati (kohtumäärused, 30.10.1998, Kaysersberg *vs.* komisjon, T-290/94 (92), EU:T:1998:255, punkt 20; 15.3.2000, Enso-Gutzeit *vs.* komisjon, T-337/94 (92), EU:T:2000:76, punkt 20, ja 28.6.2004, Airtours *vs.* komisjon, T-342/99 DEP, EU:T:2004:192, punkt 30). Sellega seoses tuleb märkida, et nende töötundide arv, mille tasustamist hagejate kaks esindajat samal ajal nõudsid eelkõige selliste teenuste eest nagu advokaadibüroos klientidega konverentside pidamine, toimiku läbivaatamine, kostja vastuse ja vastureplii läbivaatamine, kohtuistungi ettekande läbivaatamine, kohtuistungi ettevalmistamine ja kohtuistungil osalemine, on ilmselgelt liiga suur ega saa tervikuna olla Üldkohtu menetluses vältimatu.

18 Teiseks, eksperthinnangu andmisega seotud kulude kohta ilmneb kohtupraktikast, et kohtuasjades, milles antavad hinnangud on põhiliselt majanduslikku laadi, võib majandusnõustajate ja -ekspertide kaasamine lisaks õigusnõustajatele osutuda mõnikord vältimatuks ja tekitada kulusid, mida võib kodukorra artikli 140 punkti b alusel hüvitada (vt selle kohta kohtumäärus, 19.12.2006, WestLB *vs.* komisjon, T-228/99 DEP, ei avaldata, EU:T:2006:405, punkt 78 ja seal viidatud kohtupraktika).

19 Sellele vaatamata peab niisugune kaasamine olema menetluse jaoks objektiivselt vajalik. Nii võib see olla eelkõige juhul, kui eksperthinnang osutub vaidluse lahenduse seisukohast otsustavaks, nii et poole esitatud eksperthinnang säästab Üldkohut vajadusest määrata ekspertiis menetlustoimingute teostamise pädevuse raames, mis Üldkohtule on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 25 ja kodukorra artikli 91 alusel antud (kohtumäärus, 19.12.2006, WestLB *vs.* komisjon, T-228/99 DEP, ei avaldata, EU:T:2006:405, punkt 79).

20 Käesoleval juhul ei ole see aga nii. Nimelt oli hagejate sõnul eksperthinnangu eesmärk see, et kolmas isik, kes on kvalifitseeritud ja sõltumatu, tõstab nende äri- ja majandusandmete usaldusväärsust, millele hagejad tuginesid, et tõendada tekkinud kahju ja põhjuslikku seost komisjonile süükspandud tegevuse vahel. Sellega seoses tuleb esmalt märkida, et vastavalt eksperdi enda – audiitorbüroo – kirjeldusele eksperthinnangu eesmärgi kohta kontrolliti tegelikult eksperthinnangus üksnes seda, kas aurukatelde sektori kohta hagejate koostatud tehnilise ja raamatupidamisalase aruande 1., 2. ja 3. jaos sisalduvad numbrid vastavad raamatupidamiskirjetele, majandusaasta aruannetele, äridokumentides sisalduvatele numbritele ja andmetele ning muudele allikatele, millele aruandes viidatakse. Niisiis oli tegelikult tegemist pigem tõele vastavust tuvastava dokumendi kui eksperthinnanguga.

21 Teiseks puudutas kinnitatud aruanne ennekõike üksikasju varalise kahju kohta, millele hagejad Üldkohtus viitasid. Seevastu mittevaralise kahju kohta tehti aruandes ettepanek määrata õiglaselt vastavaks summaks 30–50% viidatud varalisest kahjust, mille suuruseks oli määratud 5 459 641,28 eurot, ilma et niisuguse vahemiku põhjendamiseks oleks esitatud kaalutlusi. Kuna Üldkohus jättis ühelt poolt hagejate varalise kahju nõuded põhjendamatuse tõttu tervikuna rahuldamata ja lükkas teiselt poolt hagejate välja pakutud mittevaralise kahju arvutamise viisi ja summa sõnaselgelt tagasi ning määras lõpuks ise selleks summaks 20 000 eurot (kohtuotsus, 8.11.2011, Idromacchine jt *vs.* komisjon, T-88/09, EU:T:2011:641, punktid 74 ja 76), tuleb järeldada, et kinnitatud aruanne ei olnud menetluse jaoks vajalik ega kasulik.

22 On tõsi, et Üldkohtule esitatud tõendi mittevajalikkust ja tarbetust menetluse jaoks ei saa järeldada üksnes tõigast, et hageja nõue jäeti teatud küsimuses rahuldamata või et Üldkohus ei võtnud arvesse faktilisi asjaolusid, mida vastava tõendi abil püüti tõendada, kuna vastasel juhul seataks üks pool ebasoodsamasse olukorda selle eest, et ta püüdis täies ulatuses täita oma kohustust tõendada enda poolt esitatud faktilisi asjaolusid. Käesoleval juhul ei säästnud hagejate esitatud tehnilise ja raamatupidamisalase aruande kinnitamine Üldkohut eespool punktis 19 viidatud kohtupraktika mõttes siiski vajadusest määrata ekspertiis menetlustoimingute teostamise pädevuse raames, mis Üldkohtule on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 25 ja kodukorra artikli 91 alusel antud. Nimelt ilmneb 8. novembri 2011. aasta kohtuotsuse Idromacchine jt *vs.* komisjon (T-88/09, EU:T:2011:641) punktidest 104–115, et Üldkohus jättis hagejate esitatud varalise kahju nõuded, mida pidi tõendama kinnitatud aruanne, rahuldamata põhjusel, et hagejad ei tõendanud, et komisjoni õigusrikkumise ja viidatud kahju vahel on põhjuslik seos. Üldkohtul ei oleks olnud seega hagejate esitatud tõendava dokumendi puudumisel vaja määrata ekspertiisi, et kontrollida hagejate esitatud andmeid.

23 Järelikult ei ole eksperthinnangu andmisega seotud kulud hüvitatavad.

24 Mis puutub veel hagejate argumenti, et Üldkohus, kellele nad olid tekitatud varalise kahju hüvitamise raames esitanud eksperthinnangu tellimise kulude hüvitamise nõude, on ise väitnud, et selliseid poolte poolt kohtumenetluses kasutamise eesmärgil tehtud kulutusi ei saa käsitada kohtukuludest eraldiseisva

kahjuna (kohtuotsus, 8.11.2011, Idromacchine jt *vs.* komisjon, T-88/09, EU:T:2011:641, punkt 98), piisab kui märkida, et kuigi Üldkohus märkis, et eksperdikulud kuuluvad kohtukulude hulka, ei võtnud ta sugugi seisukohta, kas need kulud on kodukorra artikli 140 punkti b mõttes hüvitatavad.

25 Kolmandaks, kommunikatsioonikulud on üldjuhul hüvitatavad, välja arvatud kulud, mis on seotud hagejate advokaatide omavahelise suhtlemisega Brüsseli (Belgia) ja Padova (Itaalia) advokaadibüroode vahel. Nimelt olgu meenutatud, et sama menetluspoolt esindava kahe advokaadi vahelise kommunikatsiooni kulusid ei saa põhjendada sellega, et tegemist on vältimatute kuludega (vt selle kohta kohtumäärus, 20.11.2012, Al Shanfari *vs.* nõukogu ja komisjon, T-121/09 DEP, ei avaldata, EU:T:2012:607, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika). Kuna sel viisil aset leidnud kommunikatsiooni ei ole kogu hagejate viidatud teabevahetuse ulatuses identifitseeritud, on eelistatav hüvitada kommunikatsioonikulud üldiste kuludena kindla määra alusel.

26 Neljandaks, valguskoopiate tegemise kulud, millele hagejad käesolevas asjas viitavad, on hüvitatavad kulud, millele komisjon vastu ei vaidle.

27 Viiendaks, kohtuistungiga seotud kulude kohta tuleb esiteks märkida, et „sõiduhüvitis“ ei ole vältimatu, kuna kohtuistungil osalemise tasu on arvestatud esindajatasu hulka. Teiseks, vastupidi komisjoni arvamusele ei ole kohtuasjas käsitletavaid küsimusi arvestades kahe advokaadi kohtuistungil osalemine ülemäärane, mistõttu on nende isikute kohtuistungil osalemisega kaasnevad sõidu- ja majutuskulud hüvitatavad.

28 Kuuendaks, kuigi üldised kulud on kodukorra artikli 140 punkti b alusel kindlasti hüvitatavad kulud, on viis protsenti advokaaditasust käesoleval juhul liiga kõrge määr. Käesoleva juhtumi asjaoludel tundub, et kaks portsenti advokaaditasust on sobiv määr üldiste kulude summa kindlaksmääramiseks, mille hulka ei arvata valguskoopiate tegemise kulusid, mis on hüvitatavad.

Hüvitatavate kulude suurus

29 Hüvitatavate kulude suuruse kohta olgu meenutatud, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab tasumäärasid puudutavate Euroopa Liidu õigusnormide puudumisel Üldkohus hindama juhtumi asjaolusid oma siseveendumuse kohaselt, võttes arvesse vaidluse eesmärki ja olemust, selle tähtsust liidu õiguse seisukohalt, samuti juhtumi keerukust, asjaga seotud esindajate või nõustajate töö mahtu ning poolte menetlusega seotud majanduslikke huve (kohtumäärus, 19.12.2006, WestLB *vs.* komisjon, T-228/99 DEP, ei avaldata, EU:T:2006:405, punkt 61).

30 Mis puudutab esiteks asjassepuutuvaid majanduslikke huve, siis nende tähtsust ei saa kindlaks määrata selle kahjuhüvitise kogusummana, mida hagejad nõudsid põhimenetluses kahju hüvitamise hagi raames nagu käesoleval juhul. Nimelt, nagu komisjon rõhutab, võib selline lähenemine innustada hagejaid esitama ülemääraseid nõudeid. Kohtuasja asjaolusid arvestades tuleb asuda seisukohale, et käesoleval juhul olid asjassepuutuvad majanduslikud huvid vähetähtsad.

31 Teiseks, vaidluse tähtsuse kohta liidu õiguse seisukohast hinnatuna ja vaidluse keerukuse kohta tuleb märkida, et vaidluse esemeks oli komisjoni õigusvastase tegevusega väidetavalt tekitatud kahju hüvitamise nõue, mille kohta on rikkalik kohtupraktika, mis puudutab liidu lepinguvälise vastutuse tekkimiseks vajalikke tingimusi ja kahju suuruse kindlaksmääramist. Lisaks tuleb märkida, et komisjoni tegevusele ei vaieldud vastu faktiliselt küljest, mistõttu piirdus vaidlus kõigest sellise tegevuse õigusliku kvalifitseerimisega, põhjusliku seoses tuvastamisega ja kahju suuruse kindlaksmääramisega. Neil asjaoludel tuleb vaidlust pidada keskmise tähtsuse ja keerukusega vaidluseks.

32 Kolmandaks, mis puudutab tehtud töö mahtu, siis asjassepuutuvate majanduslike huvide vähene tähtsus ning vaidluse keskmine õiguslik tähtsus ja keerukus ei õigusta 486 töötundi, mis hageja advokaadid väidetavalt põhimenetluses lahendatud kohtuasjale kulutasid, ega võimalda Üldkohtul

lugeda kodukorra artikli 140 punkti b mõttes objektiivselt vältimatuks esindajatasu kogusummas 118 700 eurot, mida tasutakse advokaatide märgitud tunnimäära alusel, kuivõrd hagejate erinevate esindajate töö koordineerimise kulusid ei saa lugeda vältimatuteks kuludeks, mis võetakse hüvitatavate kulude summa arvutamisel arvesse (vt selle kohta kohtumäärus, 20.11.2012, Al Shanfari *vs.* nõukogu ja komisjon, T-121/09 DEP, ei avaldata, EU:T:2012:607, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).

33 Nimelt tuleb esiteks märkida, et töötundide koguarv 241 põhimenetluses lahendatud kohtuasja ettevalmistamiseks ning volikirja ja hagiavalduse koostamiseks tundub liiga suur. Eespool punktides 30 ja 31 märgitud asjaolusid arvestades tundub, et töötundide koguarv 85 on sobiv hinnang, kui palju aega vajab selles valdkonnas kogenud advokaat nimetatud teenuste osutamiseks.

34 Teiseks väidavad hagejad, et anonüümsuse taotluse ja teatavate andmete avaldamata jätmise kohta tehtud Üldkohtu otsuse läbivaatamise taotluse koostamiseks kulus neli tundi. Kuna selles taotluses, mille Üldkohus rahuldamata jättis, üksnes korrati algses anonüümsuse taotluses, mis esitati hagiavalduses ja mille Üldkohus rahuldamata jättis, sisalduvaid asjaolusid ja argumente, ei saa sellele kulunud töötunde lugeda Üldkohtu menetluses vältimatult vajalikuks.

35 Kolmandaks tundub, et kostja vastuse läbivaatamiseks ja vasturepliigi koostamiseks hagejate poolt arvutatud 148 töötundi on ülemäärane. Võttes arvesse eespool punktides 30 ja 31 märgitud asjaolusid ning eespool punktis 33 sobivaks peetavat aega põhimenetluses lahendatud kohtuasja ettevalmistamiseks ning volikirja ja hagiavalduse koostamiseks sobivaks peetavat aega, millele viidatakse eespool punktis 33, tundub, et töötundide koguarv 35 on sobiv hinnang, kui palju aega vajab selles valdkonnas kogenud advokaat nimetatud teenuste osutamiseks.

36 Neljandaks väidavad hagejad, et vasturepliigi läbivaatamiseks kulus 20 töötundi, aruteludeks klientidega kuus töötundi, kohtuistungil täiendava kõneaja saamiseks taotluse koostamiseks kaks töötundi, kohtuistungi ettekande läbivaatamiseks ja selle kohta esitatud seisukohtade koostamiseks 14 töötundi ning kohtuistungi ettevalmistamiseks 47 töötundi. Nagu komisjon õigesti märgib, on niisugune tööaeg – kokku 89 tundi – täiesti ülemäärane. Nimelt on vasturepliigi ja kohtuistungi ettekande läbivaatamine osa kohtuistungi ettevalmistamisest; kohtuistungi ettekanne koosnes üksnes 13 leheküljest ja selles esitati kokkuvõtvalt poolte argumendid, mis olid hagejate advokaatidele juba hästi teada; kohtuistung ise oli lihtne ja kestis kõigest kaks tundi, ilma et pooltele oleks antud täiendavat kõneaega. Neil asjaoludel tundub, et töötundide koguarv 24 on sobiv hinnang, kui palju aega vajab selles valdkonnas kogenud advokaat nimetatud teenuste osutamiseks. Samamoodi tuleb pidada vältimatult vajalikuks nelja töötundi kohtuistungil osalemiseks (kaks töötundi mõlema hagejaid esindava advokaadi kohta).

37 Viiendaks tuleb rõhutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei ole Üldkohus pädev määrama kindlaks tasusid, mida pooled maksavad oma advokaatidele, küll aga võib ta kindlaks määrata summa, mille ulatuses võib need tasud sisse nõuda poolelt, kellelt kohtukulud välja mõistetakse. Kohtukulude kindlaksmääramise taotluse üle otsustamisel ei pea Üldkohus seega arvestama siseriiklikke kehtivaid advokaadi tasumäärasid ega mis tahes selle kohta sõlmitud kokkulepet huvitatud poole ja tema esindajate või nõustajate vahel (kohtumäärused, 8.11.1996, Stahlwerke Peine-Salzgitter *vs.* komisjon, T-120/89 (92), EU:T:1996:161, punkt 27, ja 10.1.2002, Starway *vs.* nõukogu, T-80/97 DEP, EU:T:2002:1, punkt 26).

38 Käesolevas asjas tundub, et hagejaid esindavate advokaatide kehtestatud tasu vastab vaidluse keerukusele. Nii vastab tasumäär 300 eurot tunnis, mida W. Viscradini oma töö eest nõuab, tõepoolest sellise spetsialisti tasumäärale, kellel on asjaomases valdkonnas suur kogemus. Ka G. Donà töö eest makstav tasu 200 eurot tunnis vastab tasule, mida tavaliselt makstakse advokaadiabile, kelle on teatav kogemus. Eespool punktis 17 viidatud kohtupraktikat arvestades tuleb seega käesolevas asjas kohaldada ühtset tasumäära 250 eurot tunnis nende tundide suhtes, mida loetakse Üldkohtu menetluses vältimatult vajalikuks.

39 Järelikult on komisjoni poolt hagejatele advokaaditasu alusel hüvitatavate kulude kogusumma 37 000 eurot, millest 21 250 eurot hüvitatakse põhimenetluses lahendatud kohtuasja ettevalmistamiseks ning volikirja ja hagiavalduse koostamiseks, 8750 eurot kostja vastuse läbivaatamiseks ja repliigi koostamiseks, 6000 eurot kohtuistungi ettevalmistamiseks ning 1000 eurot kohtuistungil osalemiseks.

40 Neljandaks, valguskoopia tegemise kulude summa 411 eurot ei näi olevat ülemäärane ja sellele ei ole komisjon ka vastu vaielnud, mistõttu tuleb need kulud lugeda Üldkohtu menetluses vältimatuks.

41 Viiendaks, mis puudutab kohtuistungiga seotud kulusid, siis nagu komisjon märgib, et võttes arvesse asjaolu, et muud üldised kulud kui valguskoopiate tegemise kulud hüvitatakse kindlaksmääratud summas, mis arvutatakse protsendina hagejaid esindavate advokaatide tasust, ei ole alust täiendavalt hüvitada „kohtuistungi kõrvalkulusid“, mida hagejad on taotlenud, kuid jätnud täpsustamata nende kulude sisu. Neid asjaolusid arvestades tuleb kohtuistungiga seotud kulude alusel hüvitatavate kulude summaks määrata 1082 eurot, mis sisaldab hagejaid esindavate advokaatide sõidu- ja majutuskulusid.

42 Kuuendaks, muud üldised kulud kui valguskoopiate tegemise kulud, nagu eespool punktis 28 märgitud, tuleb hüvitada kindlaksmääratud summas 740 eurot, mis on kaks protsenti hagejaid esindavate advokaatide tasust, mis loetakse Üldkohtu menetluses vältimatuks, nagu eespool punktis 39 tõdetud.

43 Seitsmendaks, käesoleva kohtukulude kindlaksmääramise menetlusega seotud kulude kohta, mille suurus on hagejate hinnangul 5000 eurot (20 töötundi, mille eest tasutakse tasumäära alusel 250 eurot tunnis), piisab, kui märkida, et need ei olnud Üldkohtu menetluses vältimatud kulud, kuna komisjon tegi kohtueelse menetluse staadiumis ettepaneku maksta summa, mis ületab Üldkohtu poolt vältimatuks tunnistatud summat (vt eespool punkt 5).

44 Kõigist eespool toodud kaalutlustest lähtudes tuleb põhimenetluses lahendatud kohtuasjas kõiki hagejatele hüvitatavaid kulusid õiglaselt hinnates määrata kogusummaks 39 233 eurot, millest 37 000 eurot hüvitatakse nende advokaatide tasudeks põhimenetluses, 411 eurot valguskoopiate tegemise kuludeks, 1082 eurot kohtuistungiga seotud kuludeks ja 740 eurot muudeks üldistes kuludeks kui valguskoopia tegemise kulud.

45 Kogusummast 39 233 eurot peab 26 155 eurot ehk kaks kolmandikku kandma komisjon vastavalt 8. novembri 2011. aasta otsusele Idromacchine jt *vs.* komisjon (T-88/09, EU:T:2011:641).

Argument õiguskaitse kättesaadavuse õiguse rikkumise kohta

46 Hagejad väidavad, et kui Üldkohus ei tunnista hüvitatavaks kulusid, mida hagejad oma sõnul tegelikult kandsid, rikutakse sellega õigust õiguskaitse kättesaadavusele, mis on tagatud Euroopa Liidu põhiõiguste artiklis 47 ja 4. novembril 1950 Roomas alla kirjutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK“) artiklis 6. Nad leiavad, et juhul kui nende kanda jäetavad kulud muudavad olematuks 20 000 eurot, mis Üldkohus neile mittevaralise kahju hüvitamiseks määras, tähendaks see õiguskaitsest ilmajätmist.

47 Komisjon vaidleb neile argumentidele vastu.

48 Kõigepealt tuleb meenutada, et tõhusa kohtuliku kaitse põhimõte on liidu õiguse üldpõhimõte, mis on praegu ette nähtud põhiõiguste harta artiklis 47, mille esimeses lõigus on sätestatud, et igaühel, kelle liidu õigusega tagatud õigusi või vabadusi rikutakse, on selles artiklis kehtestatud tingimuste kohaselt õigus tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus, ning mille teises lõigus, mis vastab EIÕK artikli 6 lõikele 1, on sätestatud, et igaühel on õigus õiglasele ja avalikule asja arutamisele mõistliku aja jooksul sõltumatus ja erapooletus seaduse alusel moodustatud kohtus (kohtuotsus, 28.2.2013, uuesti läbivaatamine, Arango Jaramillo jt *vs.* EIB, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, punktid 40–42).

49 Hagejad küll ei väida käesolevas asjas, et nende õigust õiguskaitse kättesaadavusele oleks piiratud, aga väidavad sisuliselt, et see õigus muutub sisutühjaks, kui nende kanda jäetavad kohtukulud kohtuasjas T-88/09 ületavad hüvitissumma, mille Üldkohus neile selles kohtuasjas määras, kuna selle tagajärjel jääksid nad määratud hüvitisest ilma.

50 Sellega seoses tuleb märkida, et juhul kui ei ole tegemist tasuta õigusabiga, mis käesoleval juhul asjasse ei puutu, peavad advokaadi esinduskulud kandma kõik isikud, kes pöörduvad hagiga kohtusse, kus on nõutav niisugune esindamine, samuti peavad nad kandma muud nende õiguste maksmapanemisega seotud kulud, nagu oma õiguslike väidete tõendamiseks esitatud tõendite või eksperdiarvamuste saamisega seotud kulud. Asjaolu, et hagi üksnes osalise rahuldamise korral võib osa nendest kuludest jääda hageja kanda, vastab tekkinud kohtukulude jaotamise üldnormile, mis on eelkõige sätestatud Üldkohtu 2. mai 1991. aasta kodukorra artikli 87 lõikes 3, mille kohaselt võidakse hagi osalise rahuldamise korral otsustada kohtukulud jaotada. Samamoodi asjaolu, et teatud kulusid, mis on jäetud ühe poole kanda, ei tunnistata hüvitatavaks ja jäetakse seega selle poole kanda, vastab kodukorra artiklile 170, mille kohaselt esitatakse Üldkohtule taotlus hüvitatavate kulude kindlaksmääramiseks, kui pooled ei jõua kokkuleppele. Nende sätete kohaldamine ei saa olla õiguskaitse kättesaadavuse õiguse rikkumine, sealhulgas juhul, kui hageja kanda jäetud kohtukulude summa ületab summat, mille Üldkohus talle põhimenetluses määras. Nimelt on hageja kanda jäetavate kohtukulude summat puudutav küsimus erinev ja sõltumatu küsimusest, kui suur summa mõistetakse välja kostjaks olevalt institutsioonilt põhimenetluses.

51 Seda järeldust ei kummuta hagejate viidatud Euroopa Inimõiguste Kohtu otsus, milles sedastati sisuliselt, et kaebaja õigust õiguskaitse kättesaadavusele rikuti sellega, et asja läbivaatamise kulusid reguleerivate eeskirjade kohaldamise tulemusena jäi kaebaja ilma peaaegu kogu hüvitisest, mida riik pidi talle tema õigusvastase kohtueelse kinnipidamise eest tasuma. Sellega seoses tuleb vaid märkida, et nimetatud kohtuasjas oli tegemist asja läbivaatamise kuludega, mis makstakse riigile, kellelt mõisteti kaebaja kasuks välja hüvitis, millest võis jääda mulje, et riik võttis ühe käega tagasi selle, mille ta teisega oli EIÕK rikkumise heastamiseks maksnud (Euroopa Inimõiguste Kohus, 12.7.2007, Stankov *vs.* Bulgaria, CE:ECHR:2007:0712JUD006849001, punktid 51–67). Kuna aga menetlus liidu kohtutes on üldjuhul lõivuvaba, tuli hagejatel käesolevas asjas maksta ainult osa neid esindavate advokaatide tasudest ja kuludest, mille suuruse üle ei ole nende summade olemust arvestades komisjonil mingit mõju.

52 Seega tuleb argument õiguskaitse kättesaadavuse õiguse rikkumise kohta tagasi lükata.

Viivitusintressi nõue

53 Hagejad nõuavad hüvitatavatelt kuludelt viivitusintressi alates kohtumääruse väljakuulutamisest või vähemalt kohtumääruse kättetoimetamisest kuni hüvitatavate kulude tegeliku tasumiseni.

54 Sellega seoses tuleb märkida, et viivitusintressi maksmise võimaliku kohustuse tuvastamine ja kohaldatava määra kindlakstegemine kuulub kodukorra artikli 170 lõigete 1 ja 3 alusel Üldkohtu pädevusse (kohtumäärus, 23.5.2014, Marcuccio *vs.* komisjon, T-286/11 P-DEP, ei avaldata, EU:T:2014:312, punkt 25).

55 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale rahuldatakse taotlus arvestada kohtukulude kindlaksmääramise menetluses tasumisele kuuluvalt summalt viivitusintressi kohtukulude kindlaksmääramise kohtumääruse kättesaamise ja kohtukulude tegeliku hüvitamise vahelise ajavahemiku eest (vt kohtumäärus, 24.10.2011, Marcuccio *vs.* komisjon, T-176/04 DEP II, ei avaldata, EU:T:2011:616, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).

56 Käesoleva kohtuasja asjaolusid arvestades peab Üldkohus asjakohaseks arvutada kohaldatav intressimäär Euroopa Keskpanga põhiliste refinantseerimistoimingute puhul kohaldatava intressimäära alusel, mis kehtib maksmise tähtpäevaks oleva kuu esimesel päeval ja millele lisandub 3,5 protsendipunkti.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

ÜLDKOHUS (esimene koda)

otsustab:

1. **Määrata Idromacchine Srl-ile ning Alessandro ja Roberto Capuzzole Euroopa Komisjoni poolt hüvitatavate kulude kogusummaks 26 155 eurot.**

2. **Sellele summale lisandub alates käesoleva kohtumääruse kättetoimetamisest kuni kogu tasumisele kuuluva summa maksmiseni viivitusintress Euroopa Keskpanga põhiliste refinantseerimistoimingute puhul kohaldatava intressimäära alusel, mis kehtib maksmise tähtpäevaks oleva kuu esimesel päeval ja millele lisandub 3,5 protsendipunkti.**

Luxembourg, 13. jaanuar 2017

Kohtusekretär
E.Coulon

Koja president
I. Pelikánová